

Sunuş / Foreword

Açık Alan Rekreasyonu Özel Sayısı ve Akla Getirdikleri

Outdoor Recreation Special Issue and What It Brings to Mind

Özkan TÜTÜNCÜ*

*Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Necat Hepkon Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü, 35460 Seferihisar, İzmir.

E-posta: ozkan.tutuncu@deu.edu.tr

ORCID: 0000-0002-2482-0893

Anahtar sözcükler: Boş zaman, Açık alan rekreasyonu, Editör incelemesi, Etik..

Key words: Leisure, Outdoor recreation, Editorial review, Ethics...

ÖZ

Açık alanda yapılan boş zaman etkinliklerinin önemi, özellikle Kovid-19 karantinası sonrası ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak, açık alan rekreasyonu ve sağlıklı yaşam odağında özel sayı yayınlanmasına karar verilmiştir. Çağrıyla 44 araştırmaçı başvuru yapmış, hakem süreçlerini tamamlayan 14 makale bu sayıda yayımlanmıştır. Gönderilen makalelerin geçirdiği süreçler, özel sayı editörünün gözünden değerlendirilmiştir. Araştırma ve yayın süreçlerinde karşılaşılan sorunlar, özellikle etik yaklaşımlar çerçevesinde ele alınmıştır.

ABSTRACT

The importance of outdoor leisure activities has emerged especially after the Covid-19 lockdown. Accordingly, it was decided to publish a special issue focusing on outdoor recreation and healthy living. 44 researchers applied to the call, and 14 articles that completed the referee processes were published in this issue. The processes of the submitted articles were evaluated from the special issue editor's own perspective. The problems encountered in the research and publication processes are discussed, especially within the framework of ethical approaches.

Makalenin kaynak gösterme şekli:

Tütüncü, T. (2024). Açık Alan Rekreasyonu Özel Sayısı ve Akla Getirdikleri, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 35 (2): 1 - 6.

GİRİŞ

Rekreasyona yönelik artan ilgiye bağlı olarak Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi rekreasyon ile ilgili özel bir sayı çıkarma teklifini tarafıma getirdiğinde, çok mutlu oldum ve özel sayı editörlüğünü tereddüt etmeden kabul ettim. Geçmiş yıllarda yöneticilik yapmış olduğum enstitünün dergisinde editörlük de yapmış olmam, bir kereye mahsus olan bu editörlük teklifini kabul etmemi sağlayan nedenlerden biriydi. Bununla birlikte açık alan rekreasyonu özel sayısında yaşadığım editörlük tecrübesinin, önceki tecrübelerimden tamamen farklı olması ilginç bir

noktaydı. Bu kapsamda özel sayıya bir giriş yazısı yazarken, bu bir kerelik editörlük tecrübemi de sizlerle paylaşmak istedim. Bu çerçevede hatırlanacağı üzere ilk olarak aşağıdaki çağrı metnini hazırlayarak, bunu alanımızdaki araştırmacılara ve paydaşlarımıza duyurduk:

“Boş zamanda gerçekleştirilen faaliyetlerin çeşitliliği, farklı bilim dallarının rekreasyon üzerine çalışmalar yapmasını beraberinde getirmektedir. Ülkemizde her ne kadar bu çalışmalar özellikle spor bilimleri ve turizm fakülteleri bünyelerinde yer alan rekreasyon ve rekreasyon yönetimi bölümlerinde gerçekleştirilse de alanın kendine has

özellikleri, disiplinler arası ve çok disiplinli araştırmaları teşvik etmektedir. Boş zaman faaliyetlerinin bireylerin ve toplumların sağlıklı yaşamlarında önemli bir rolü bulunmaktadır. Özellikle Kovid-19 virüsünün yarattığı etkiler sonrası, açık alanlarda gerçekleştirilen boş zaman faaliyetlerinin önemi tekrar anlaşılmıştır. Alanımızın disiplinler arası ve çok disiplinli yapısından hareketle, farklı bilim dallarında rekreasyon ile ilgili çalışan tüm meslektaşlarımız, açık alan rekreasyonu ve sağlıklı yaşam (yaşam kalitesi, iyi oluş) odağında yayın yapmaya davet edilmiştir.”

Bu çerçevede araştırmacılar tarafından özel sayı için 44 makale başvurusu yapılmıştır. Bunlardan 21 tanesi yaklaşık olarak 0,50'si, editör olarak tarafımda ilk aşamada reddedilmiştir. Editör masasında reddedilen makalelerin sorunları genel olarak şu şekilde sıralanabilir;

- Başlık ile içerik uyumsuzluğu,
- Kavramsal/kuramsal çerçevenin yetersizliği veya net olmaması,
- Nicel araştırmalarda hipotezlerin, nitel çalışmalarda araştırma sorusunun olmayışı/net olmaması veya gerekçelendirmelerinin yapılmaması,
- Yöntemin net olmayışı veya eksikliği (örneklem, ölçme araçları gibi),
- Tartışmanın kuramla örtüştürülmemesi, çalışmanın özgünlüğünün ve sınırlılıklarının net olarak ortaya konulamamasıdır.

Bu aşamada reddedilen iki farklı makalede, araştırmacıların bir makale ve hatta bir özetin nasıl yazılacağı ile ilgili temel bilgiye sahip olmadıkları kanısına vardığımı da belirtmek isterim. Özellikle genç araştırmacılara lisansüstü eğitimleri esnasında bir makalenin nasıl okunması ve incelenmesi gerektiği ile ilgili seminer ve/veya uzmanlık derslerinin verilmesinin önemli olduğunu düşünmekteyim. Elbette bu derslerde özellikle uluslararası tanınırlığı olan dergilerde yayın yapmış öğretim üyelerinden veya araştırmacılardan yararlanılabilir. Belki de farklı bir çözüm önerisi olarak, lisansüstü program açabilecek üniversiteler için daha güncel kriterler getirilebilir.

Özel sayı çağrısına çıkıldığında bazı araştırmacılar ellerinde var olan çalışmalarını hızla özel sayıya adapte ederlerken, bazı araştırmacılar da hızla yeni bir araştırma planı sürecine girmişlerdir. Bu kapsamda neredeyse bir makalenin tüm süreçlerini bitirmiş araştırmacılar, kısmen bitirmiş veya daha yeni bir çalışmaya başlayacak araştırmacılar araştırma (makale) önerileriyle dergiye başvurmuşlardır. Çalışmalarını bitirmiş veya belirli bir seviyeye getirmiş araştırmacılar için süreçlerin çok daha keskin ve net gittiğini belirtmek gerekir. Bu durumda olan bir araştırmacının yolladığı özet, yukarıdaki nedenlerin bir kısmından dolayı reddedildiğinde, araştırmacı tarafından tarafıma anlamlı bir e-posta gönderildiğini belirtmek isterim. Araştırmacı 250-300 kelimelik bir özet içinde hipotezlerinin gerekçelendirilemeyeceğini haklı olarak belirtmişti. Her ne kadar dergilerde özel sayılar için özet gönderimlerine bir kelime sınırlaması getirilse de bu sınırların değişik yollarla aşılabileceğini tecrübeli araştırmacılar bilirler. Bununla birlikte bu durumun her araştırmacı tarafından bilindiğini düşünmek, yanlış olacaktır. Buna bağlı olarak hemen derginin gerçek editörü ile :) iletişime geçerek, kelime sayısını arttırdığımızı belirtmeliyim. Ardından ilgili araştırmacıya bir e-posta göndererek daha detaylı bir çalışma özetini tarafımıza iletebileceğini ve çalışmalarını tekrar değerlendirmeye alabileceğimizi ilettik. Bununla birlikte ilgili araştırmacıdan bir yanıt alamadık. Diğer taraftan özel sayılarda çalışmasını yeni planlayan araştırmacılar henüz veri toplama, analizler gibi bazı aşamaları daha gerçekleştirmemiş olduğundan, bu gibi çalışmaların ön kabulleri olumlu olarak gerçekleşmekte ve zaman kısıtlılığından dolayı doğrudan hakem sürecine geçmeleri daha kolay olmaktadır.

Hakem sürecine kabul edilen 23 makalenin dört tanesi yazarları tarafından Dergipark sistemine yüklenmemiştir. Bir tanesi ise yazarı tarafından düzeltme süreçlerinin bu kadar uzun olması tahmin edilemediğinden ve hızlı bir şekilde yayın yapması gerektiğinden dolayı geri çekilmiştir. İşin aslı hakemlik süreçleri bu makale için gayet hızlı gitse de yazarın üzerindeki zamansal baskı, makalenin geri çekilmesine neden olmuştur. Bir çalışma ise araştırmacının dergi kurallarına göre makaleyi sisteme yükleyememesinden ve pro-

sedürleri yerine getirmemesinden dolayı sürece alınamamıştır. Araştırmacıların yayın süreçlerine aşına olmamasının veya tecrübesizliklerinin, bu duruma neden olduğu düşünülmektedir. Üç makale ise hakemler tarafından doğrudan reddedilmiştir.

Hakem sürecine giren 14 makale kabul edilmiş ve bunlar erken görünümde yayımlanmaya başlanmıştır. Özel sayının 2024 yılının Ekim ayı itibarıyla yayımlanması planlansa da bir yıl gibi kısa süre içinde sağlıklı araştırmaların tamamlanıp, hakem süreçlerinin hızla gerçekleştirilmesindeki güçlüklerden dolayı, dergi özel sayısı Kasım ayında yayımlanmıştır. Burada TR dizinin uygulamaları hakkında bazı bilgilerin sizlerle paylaşılmasında fayda bulunmaktadır. TR dizinin, dergilerin belirtilen tarihlerde yayınlanmasını istemesinden ve gecikmelere bağlı olarak onları TR dizinden çıkarma eğiliminde olmasından ötürü, dergi yönetimleri de kendilerini bir baskı içinde bulmaktadır.

Özel sayı çağrısına çıkıldığında, açık alanda gerçekleştirilen boş zaman faaliyetleri kapsamında özellikle aşağıda belirtilen konularda ve alanlarda kuramsal-kavramsal çerçevesi iyi oluşturulmuş, yöntemsel bütünlüğe sahip çalışmaları beklediğimizi belirtmiştik:

- Açık alan rekreasyonunda bireylerin davranışları ve ana odaklanma (*Psikoloji, Sosyal-psikoloji, Felsefe*),
- Açık alan rekreasyonunun sosyal etkileri (*Sosyoloji, Sosyal-psikoloji*),
- Açık alan rekreasyonu, yaşam kalitesi ve mutluluk (*Sağlık, Spor, Turizm*),
- Açık alan rekreasyonu ve oyun (*Psikoloji, Sosyal-psikoloji, Spor*),
- Açık alan rekreasyonu ve doğa sporları (*Spor, Turizm*),
- Açık alan rekreasyonu ve milli parklar yönetimi (*Turizm, Ormancılık*),
- Açık alan rekreasyon alanlarının planlanması ve taşıma yükleri (*Çevre, Şehir Planlama, Ormancılık*),
- Açık alan rekreasyonu, kent yaşamı ve kamu hizmetleri (*Çevre, Şehir Planlama, Sosyoloji, Turizm*),

- Açık alan rekreasyonu, yaşam kalitesi ve mutluluk (*Psikoloji, Sağlık, Spor, Turizm*) ve
- Açık alan rekreasyonu ve kır yaşamı (*Çevre, Sosyoloji, Psikoloji, Turizm*).

Hedeflerimiz bunlar olsa da ne yazık ki kısıtlı bir süre içinde bu hedeflerimizin tamamını, bu özel sayıda gerçekleştiremedik. Bununla birlikte niteliği yüksek, anlamlı bir makale sayısına ulaşıldığı rahatlıkla gözlemlenebilir.

Özel sayıya gelen bazı makalelerde farklı deneyimler yaşadığımı belirtmek isterim. Bunlar genellikle hakem süreçleri ile ilgiliydi. İlginç bulduğum bu süreçleri kısmen sizlerle paylaşmak isterim. Bir makale ile ilgili olarak iki hakem makaleye olumlu görüş bildirmekle birlikte, yazar(lar)dan iki kez düzeltme istemişlerdi. Bunlardan ilki yazar(lar) tarafından yerine getirilmiş, ikincisinde ise yazar(lar) hakemlerin bazı düşüncelerine katılmadıklarını tarafıma belirterek, hakemler hakkında bir parça serzenişte bulunmuşlardı. Hatta eğer hakemlerin bir önyargısı var ise ve istenirse, makaleyi geri çekebileceklerini tarafıma bildirmişlerdi. Dergipark sistemi aracılığıyla editörler tüm makale süreçlerini ve hakem raporlarını eş zamanlı olarak izleyebilmektedir. Hakemlerin de editörlere yazdığı özel notlar bu kapsamda değerlendirilmelidir. Her iki hakemin her iki raporunda, düzeltmeler olsa da hakemler, yazar(lar)ın görmediği ikinci rapor alanında düzeltme yapıldıktan sonra, kendilerinin görmelerine gerek kalmaksızın çalışmanın yayımlanabileceğini tarafımıza bildirmişlerdir. Oysa ki yazar(lar) durumu çok daha farklı yorumlamışlardı. Sorumlu yazara herhangi bir endişeye mahal olmadığını belirterek, hakemlerin talep ettikleri ve yapabilecekleri düzeltmeleri yapmalarını, yapamayacaklarını da gerekçelendirmelerini belirterek sorunu çözdük. Buradan hakemler ile ilgili her zaman hızla önyargılı davranıp ani tepkiler göstermeye gerek olmadığı ve hakemlerin her talebinin yerine getirilme zorunluluğunun bulunmadığı sonucuna ulaşılabilir.

İlgimi çeken fakat çalışma alanımla doğrudan ilgisi olmayan, disiplinler arası bir çalışmada yazar(lar)dan daha ilk hakem düzeltmesinde bir geri dönüş aldık. Yazar, özellikle bir hakemin kesinlikle alan dışından biri olduğunu ve

makalede yer alan bu hakemin güncellenmesini gerekçeleriyle tarafımıza bildirmişti. Burada Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisinin çalışma düzeni hakkında kısaca bir bilgi vermekte fayda buluyorum. Dergiye gönderilen makaleler usul açısından ilk olarak dergi sekreterliği tarafından kontrol edilmektedir. Gözlemlediğim kadarıyla makalelerin üçte biri daha bu aşamada geri çekilerek, usul hataları düzeltildikten sonra tekrar sisteme yüklenmektedir. Ardından makaleler alan editörlerine gönderilmektedir. Alan editörleri Dergipark sisteminde kayıtlı olan araştırmacılardan mümkün olduğu kadar konuyla ilgili hakemleri makaleye atamakta ve süreci başlatmaktadır. Bunun için en az iki hakem tespit edilerek, makale değerlendirmesi için atanmaktadır. Bununla birlikte, bazen araştırmacının çalıştığı alan çok özel olduğundan, doğrudan ilgili hakem bulmak mümkün olamamaktadır. İlgili yazarın yaşadığı durum tamamen bununla ilgiliydi. Konu hakkında yazarı haklı bulduk ve araştırıp konuyla ilgili olabilecek yeni bir hakemi sürece ekleyerek, bu sorunu çözdük. Buradan özellikle disiplinler arası ve çok disiplinli alanlarda çalışma yapılan konular için sadece Dergipark sistemi içinde hakem bulmanın kolay olmadığı, ancak yine de farklı kaynaklardan araştırılarak doğru ve güvenilir hakemlere ulaşılabileceği sonucuna varılabilir.

Bir diğer çalışmada, hakemler yazar(lar)a düzeltme vermişler ancak düzeltmeleri yeterli bulmayarak her iki hakem de makalenin dergide yayımlanmasının uygun olmayacağını tarafımıza bildirmişlerdi. Hakem raporlarını haklı bulup, durumu ilgili yazara ilettik. Yazar(lar)dan hakemlerin değerlendirme süreçleri ile ilgili olarak yaşadıkları deneyimi anlatan bir e-posta aldık. Bu e-postada kısmen bir önceki paragrafta olduğu gibi, bir hakemin alan dışından olduğu ve yorumlarının gerçekçi olmadığı, editörün bu durumu görüp değerlendirmesi gerektiği ve süreç hakkındaki üzüntüleri belirtiliyordu. Burada aydınlatılması gereken birkaç nokta olduğu kanısındayım. Rekreasyon gibi birçok bilim dalını ilgilendiren ve farklı araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmalarda, alanla ilgili hakemlerin görüşleri belirleyici olmaktadır. Bir hakem süreci yanlış değerlendirebilir ama ikinci hakemin de

süreci yanlış değerlendirme olasılığı düşüktür. Elbette ikinci hakemin de yanlış değerlendirme durumu olabilir. Öte yandan iki hakemin reddettiği bir makaleyi editörün kabul etmesi, Dergipark nezdinde ayrı bir soruna neden olabilir. Hakemlik süreçleri Dergipark tarafından denetlenmektedir ve böyle bir durum dergi aleyhine sonuçlar doğurabilir. Diğer bir ifadeyle körleme hakem süreçlerine editörlerin müdahalesi, etik bir ihlal olarak ele alınabilir. Ek olarak bu durumun yukarıdaki paragrafta ele alınan durumdan bir farkı bulunmaktadır. Varsayalım ki bu makalede hakemler alanla ilgili olmasalar da makaleye onay verselerdi, yazar(lar) biz bu hakemlerin yorumlarını kabul etmiyoruz ve geri çekiyoruz derler miydi, yoksa yayımlanmasını kabul mü ederlerdi? Bu bir etik düşünce deneyi sorusu gibi oldu ama aslında yapılması gereken, daha ilk fark edildiği aşamada editörle iletişime geçilmesi olabilirdi. Öte yandan alanımızın bir gerçeği olarak bazen hepimiz hakemlerin çok değişik hatta istisnai yorumları ile karşılaşılıyor ve ret alıyoruz. Fakat bunların şevkimizi kırmaması gerektiğini düşünmekteyim. İşin aslı, farklı yorumların bazen acı da olsa akademik olgunlaşmaya yardımcı olduğudur.

Dergiye gönderilen ve editörden ön kabul alan ancak hakem değerlendirmesine alınamayan ilginç bir makale sürecini de sizlerle paylaşmak isterim. Araştırmacı çalışmasını Dergipark üzerinden tarafımıza iletmış olmakla beraber, etik kurul onayını sisteme yüklememişti. Bunun üzerine kendisinden etik kurul yazısını talep ettik. Araştırmacı bizden aldığı ön onaya istinaden yaz başında etik kurula başvurmuş, evvelinde benzer olarak tezi için etik kuruldan izin aldığından ve Türkçeye kendisinin uyarladığı bir ölçme aracını bu çalışmada kullanacağından, araştırmasına başlamıştı. Etik kurul muhtemelen başvuru formlarında ölçeği geliştiren kişinin vefat ettiğini ve bu ölçeğin daha öncesinde başka bir etik kuruldan izin alınarak araştırmacı tarafından Türkçeye uyarlandığı bilgisini atlayarak, geliştiricisinden izin alınmadığı için çalışmanın uygulanmasının etik açıdan uygun olmadığı kararına ulaşmıştı. Ancak bu araştırmacıyı yıldırılmamıştı. Araştırmacı durumun hemen ardından kurumunun etik kurul başkanıyla görüşerek duru-

mu izah etmiş ve aynı dosya ile tekrar başvuru yapmıştı. Bu kez kurumundan etik kurul onayı almayı başarabilmişti. Araştırmacı derginin makale teslim sürecinde ek süre olması sayesinde başvurusunu yineleyerek, etik kurul onayı alınmış şekilde makaleyi tekrar bize göndermişti. Fakat bu sefer dergi yönetimi pek de istemeyerek “yeni tarihli Etik Kurul raporuyla geçmiş tarihli bir araştırmanın yapılması söz konusu olmadığından, önerinizin değerlendirmeye alınmayacağına üzülererek belirtmek isteriz” şeklinde kendisine yanıt verdi. Bu kararın verilmesinde en büyük etmen, Dergipark sisteminin dergileri çok titiz bir şekilde denetlemeye başlamış olması ve bunun dergi yönetimleri üzerinde bir baskı yaratmasıdır. Aslında araştırmacı ilk etik kurul başvurusunda çalışmasının evvelden olduğu gibi kabul edileceğini düşünerek, izni beklemeden verilerini yaz aylarında toplamış ve makalesini neredeyse tamamlamış durumdayken, gelen ret kararı üzerine tekrar başvurarak etik kurul iznini almış bulunmaktaydı. Sadece verilerin toplandığı dönem, etik kurul kararından önce olduğu ve Dergipark sisteminin sonuca dayalı (teleolojik) etik yaklaşımı çerçevesinde veriler izin alınmadan toplandığı için ve bu durum Dergipark tarafından etik bir ihlal olarak değerlendirilebileceğinden, dergi üzerinde bir baskı oluşmuş ve dergiye yönelik olumsuz bir karar çıkmaması adına dergi yönetimi bu makaleyi reddetmişti. Oysa ki konu sadece sonuca dayanarak değil tüm süreçleri ve niyet bazında değerlendirilir ise gerçekten bir etik ihlalden söz etmek, kanımca deontolojik açıdan mümkün değildir. Benzer bir çalışmaya önceden izin verilmiş olmasından ve araştırmanın belirli bir hızda sürdürülmesi gerektiğinden dolayı çalışma yürütülmüştür. İlkinde sehven çalışma etik kurul tarafından reddedilse de ikincisinde kurul izni alınmıştı. Bununla birlikte, günlerce emek verilmiş ve hazırlanmış bir makale, istenmese de sadece veri toplama süresindeki uyumsuzluk nedeniyle değerlendirme ve yayın sürecine alınamamış oldu. Ancak araştırmacı ile görüşerek kendisini teşvik ettiğimizi ve kendisinin yeniden veri toplamaya başladığını belirtmek isterim. Makalesinin istediği bir dergide hakem sürecine gireceğini ummaktayım.

Sonuç olarak yıllar önce uzun bir süre çalıştığım kurum adına yapmış olduğum editörlük ile Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisinin özel sayısında bir kereye mahsus yapmış olduğum editörlük arasında, çok önemli farklılıklar olduğu bir gerçektir. Bunda, değişen akademik yapı ve sistem ile yayın yapan kişilerin beklentilerinin değişmesinin, önemli bir etkisinin olduğunu düşünüyorum. Değişen durumlara bağlı olarak, sosyal bilimlerde yapılan araştırmalarda eskiden etik kuruldan izin alınmasına gerek yokken, artık usuller farklılaşmıştır. Etik ihlalleri önlemek adına, alanımızda etik kurulların oluşturulmasının çok önemli olduğunu düşünmekteyim. Bununla birlikte bazı etik kurul uygulamalarının araştırma süreçlerini kısıtladığı görülmektedir. Türkiye’deki etik kurullar, araştırmacıların kullanacakları ölçme araçları ile ilgili olarak, ölçeği geliştiren araştırmacıdan izin alınmasını istemektedir. Buna neden gereksinim duyulduğunu, tam olarak anlayamadığımı belirtmeliyim. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi vefat etmiş bir yazardan, etik kurul izni alınamayacaktır. Diğer bir ifade ile bilim insanları vefat ettikten sonra ölçme araçları kullanılamayacak mıdır? Elbette böyle bir durum mantıklı değildir. Zaman zaman araştırmacılar geliştirdiğimiz veya Türkçeye uyarlamasını (geçerlik analizini) yaptığımız ölçme araçlarının kullanım iznini tarafımdan da istemektedir. Evvelden üniversitemizin öğretim üyelerine sağladığı kişisel internet sayfalarında, bu tür ölçme araçlarını araştırmacıların izin almaksızın kullanabileceklerini duyurmama rağmen, araştırmacılar yine de etik kurulların uygulamalarından dolayı tarafımdan izin istemeye devam etmekteydi ve halen devam etmektedirler. Benzer bir şekilde lisansüstü eğitimi yapan bir öğrencimiz ciddi boş zaman ölçme aracını kullanmak için Stebbins’ten izin istediğinde, kendisinin “kamunun kullanımına açık olan bir ölçme aracı için benden neden izin istediğinizi anlamıyorum” şeklindeki yanıtı, tarafıma hiç şaşırtıcı gelmemişti. Sosyal bilimlerde geliştirilen bu tür ölçme araçlarının, toplum yararına geliştirilmesinden dolayı, kullanımının insanlara etik açıdan bir zarar vereceği kanısında olmadığını ve bunların herkesin kullanımına açık olduğunu düşünmekteyim.

Kendi adıma belirtmem gerekirse, yurtdışında gerçekleştirdiğim girişimsel olmayan anket ve mülakata dayalı araştırmalarda, etik kurullardan pek gecikme olmadan, yaklaşık iki veya üç hafta içinde olumlu yanıt almışım. Ancak ülkemizde nedense anket ve/veya mülakata dayanan ve katılımcılar üzerinde hiçbir sorun yaratmayacak (girişimsel değil) ve aydınlatılmış onamları dahilinde yapılacağı belirtilen çalışmaların, etik kurul tarafından çok uzun sürelerde geri dönüş yapılarak yanıt verildiğini ve hatta anlaşılmasız nedenlerle ret edildiğini de görmekteyim. Yaşanan bu gibi süreçlerden dolayı araştırmacıların motivasyonlarının olumsuz etkilendiği bir gerçektir.

Yayın yapan araştırmacılar ile editörlerin üzerindeki baskı eskisine göre daha da artmış görün-

mektedir. Etik kurulların etik dışı hareket ettiği düşüncesini aklıma getirmemeye çalışır iken, akademik hayatta üzerinde sıklıkla durulan ve her araştırmada dikkate alınması gereken etik yaklaşımın, sadece sonuç odaklı (teleolojik) olarak değerlendirildiğinde süreçleri nasıl değiştirebileceğini ve neden niyet bazlı deontolojik yaklaşıma ihtiyaç olduğunu göstermesi açısından, burada ele alınan makale süreçlerinin ve tecrübelerin önemli olduğunu düşünüyorum. Akla gelen ve burada ele alınan birçok olguya rağmen, özel sayıda yayımlanan makaleler alanımızın gelişmesine destek verecektir. Bu vesile ile özel sayıya katkı veren araştırmacı yazarlara, hakemlere ve derginin arka planında çalışan tüm gönüllü araştırmacılara teşekkürü bir borç bilirim.

Özkan TÜTÜNCÜ

Çukurova Üniversitesi Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'ndan mezun oldu (1988). Yüksek lisans derecesini Dokuz Eylül Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği dalından (1994), bütünlük doktora derecesini de Dokuz Eylül Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği dalından aldı (1998). Dokuz Eylül Üniversitesi'nde çalışmaya başladı (1992). Türkiye Bilimler Akademisi'nden kazandığı burs ile Michigan State University, The School of Hospitality Business'te bütünlük doktorasını tamamladı. Virginia Tech and State, University of Wisconsin, State University of New York ve Georgia State University'de doktora sonrası çalışmalar yaptı. Doçentlik ünvanını yönetim-organizasyon alanında aldı (2003). Profesörlüğe Dokuz Eylül Üniversitesi'nde yükseltildi (2010). Halen Dokuz Eylül Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon Bölümü'nde görev yapmakta ve turizm işletmeciliği lisansüstü programlarında araştırma yöntemleri ve çok değişkenli veri analizleri derslerini vermektedir. Ağırtaşı alanında iş ve yaşam kalitesi üzerine çalışmaları bulunmaktadır.